

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU
Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Const. Prodan. — Pentru amintirea lui Vasile Sturza.
Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. II.* — Constituirea instanței de judecată. — Minister Public. (Dr. Ludovic Diehl cu Olga Buteanu).
Curtea de Apel din București S. V. — Proprietatea solului Teren. — Subsol. — Act de vânzare. — Proprietatea Subsolului. — (Elena și Ilie Grigorescu cu Soc. Creditul Miner).

Pentru amintirea Lui VASILE STURZA

Intâul Prim-President al Curții de Casație.

La 11 Ianuarie s'au împlinit exact 62 de ani dela moartea lui Vasile Sturza și magistratura nu a comemorat încă, după cum se cuvine, amintirea aceluia, care a fost nu numai primul magistrat al Țării în epoca de renaștere a României, dar și omul de caracter, care și-a sacrificat pozițiunea și chiar viața, pentru independența și demnitatea magistraturei. Și nu cred că exagerez, când spun acest lucru, pentru că a murit la un an distanță dela plecarea sa silnică din locul, pe care-l ocupa și din cauza amărăciunii, ce i-au produs loviturile, ce i s'au dat.

El era de abia în vârstă de 59 de ani și ar fi putut, cu robustețea naturei lui, cu liniștea demnă a sufletului, să trăească mult, dacă moralul n'ar fi fost sdruncinat.

Cei, cari l-au lovit aveau în vedere nu numai persoana lui, care se găsea în legătură de rudenie cu oameni ai zilei, ce nu mai erau doriți, dar și locul său, pe care-l doreau liber. Loviturile, cari i s'au dat timp de 2 ani neîntrerupt, nu erau primele pe cari le suferise, ci și în alte împrejurări, fiind tot șeful instituțiunii judecătorești supreme din principatul Moldovei. Și a reacționat în acelaș mod demn și într'o împrejurare și în alta : prin demisiune.

Dar, pentru-ca să judecăm omul, trebuie să-i cunoștem viața. Iat-o :

V. Sturza este fiul al doilea al marelui postelnic Constantin Sturza, din ramura a doua a Sturzeștilor. Era deci nepot de văr al domnitorului Ioniță Sturza și văr

al doilea cu Elena Sturza, soția domnitorului Grigore Ghika. Rudă mai îndepărtată a lui Mihai Sturza, care făcea parte din ramura întâia a familiei. Această împrejurare explică de ce mai toată cariera lui și-a făcut-o sub domnia lui Ghika și de ce sub domnia lui Sturza numai întâmplător ocupă o funcțiune.

La 1833, în vârsta de 23 ani, este întors dela studii din Paris în țară, care nu-i putea deschide alte per-

spective decât slujbele statului său viața de gentilom de țară. Cum cea d'întâi nu s'a deschis înaintea lui, a luat-o pe cea de a doua. Se căsătorește cu Elena fiica logofătului Lupu Balș, care-i adusese în zestre moșia Răcăciuni, și se ocupă de agricultarea moșiei. Din această căsătorie au rezultat cinci copii. Din unul dintre aceștia descinde artista Lucia Sturza Bulandra.

Vasile Sturza
Prim-President al Curții de Casație
11 Fevr. 1862 — 25 Oct. 1868

Soția lui însă moare la 1848. În această perioadă de căsnicie fericită ocupă o singură dată o funcțiune publică, aceea de ispravnic al ținutului Bacău.

Cu venirea la domnie a lui Gr. Ghika începe cariera publică a lui V. Sturza. Domnul, care-i cunoștea calitățile sufletești, îl numește cilen în divanul domnesc (1849) din Iași. În anul următor se căsătorește a doua oară cu Zulnia Negri, sora lui Costaki Negri, pe care-o cunoștea dela T.-Ocna, unde familia Negri își avea reședința. Din această căsătorie a avut doi fii pe Constantin, director la Șc. de Poduri și pe Rudolf, consul,

care la rândul-i a avut mai mulți copii, printre cari : Constantin Sturza, fostul president al s. I a Trib. Ilfov și pe Mihai Sturza, cel care conduce tratativele cu sovietele la Riga.

Una din primele preocupări ale domniei lui Ghika a fost bună starea materială a Moldovei. De aceea a făcut un departament separat din Lucrările publice și pe care l-a organizat în înțelegere cu maiorul Mihail Kogălniceanu, așa cum i se spunea pe atunci, și pe care l-a numit Director al aceluia departament. Kogălniceanu l-a condus câtă-va vreme, în lipsa unui Ministru titular, pe care Ghika îl căuta. La 1850 Ghika, care avusese ocaziunea să-și dea seama de calitățile lui Sturza, îl numește în postul vacant în care a stat mai mulți ani. În acest timp pentru serviciile aduse fusese ridicat în boerie până la rangul de mare vornic.

La 1856 încetând din viață vornicul T. Silion, presidentul Inaltului Divan, Ghika îl trece în această funcțiune, care se potrivea mai bine cu firea lui. De alt-fel către acest post, care pe atunci avea mai mare însemnătate decât astăzi, îl indica nu numai cumpătatea și demnitatea firei, dar și sentimentele lui pentru ideea în curs a Unirei, pentru care se găsea a fi în deplin acord cu sentimentele patriotice ale lui Ghika, considerat pe drept ca șeful partidei Unioniste.

Postul de President al Divanului avea să aibă la expirarea mandatului lui Ghika și un rost politic. Regulamentul organic prevedea pentru cazul de vacanță al Domniei, o căimăcănie de 3 compusă din : Logofătul trebilor din lăuntru, Presidentul Divanului domnesc și Logofătul Dreptăței. La termen însă, la Constantinopole, a învins ideea unei căimăcămii unice în persoana Hatmanului T. Bals. De la început Bals a fost atacat de intrigele, cari se țesau la Constantinopole. El, care avea veleități de domnie, având cunoștință de ele, luă măsuri în contra acelor cari ar fi putut să-i iee locul. Partida unionistă nu era inactivă și se bucura de prezența lui V. Sturza în fruntea Divanului, căci ast-fel, în caz de nouă vacanță, ar fi avut un partizan în căimăcămie ; ba unii dintre ei mergeau și mai departe și pretindeau căimăcămia unică pentru el. Consulii puterilor garante și în special al Franței vedeau cu ochi buni această candidatură, căci cunoșteau valoarea și prestigiul omului. Bals însă, deși înrudit cu el, văr primar cu prima lui soție a trebuit să lupte și împotriva sa. A pus la cale pe un partizan să facă o cerere, pe care știa că demnitatea lui nu o va primi. A pus pe acest partizan care avea un proces la Inaltul Divan să ceară ca ședința în care se va desbata judecata lui să fie presidată de Domn, de oare-ce nu are încredere în imparțialitatea judecătorilor săi. Efectul așteptat s'a produs ; căci — față de această ofensă adusă spiritului său de nepărtinire și-a prezentat demisiunea sa (15 Dec. 1856) care i-a fost acceptată. Lovitura, care-l atinge atunci la vârsta de 46 ani, avea să-l mai atingă odată peste 12 ani și avea să-i fie fatală. Locul lui la Divan este ținut vacant, după cum avea să fie vacant și acel de logofăt al Dreptății, tocmai ca să nu se poată forma Căimăcămia de trei.

Dar toate aceste încercări ale lui Bals aveau să fie zadarnice, pentru că el moare în cursul anului 1857, când iar învinge ideea căimăcămii unice în persoana lui Vogoride, ginerele bogatului boer C. Conaki.

Vasile Sturza, liber de ori-ce sarcină, se pregătește de lupta politică, ce se da pentru alegerile la divanul ad-hoc. Este numit în comitetul central al partidului, iar el însuși își pregătește alegerea sa la Tecuci ca reprezentant al proprietății mari, care-l și trimite în Divan. În divanul ad-hoc, dacă nu participă la discuțiunea chestiunilor cari se ridică, însă formulează amendamente, cari tot-deauna sunt primite de majoritatea adunării.

În timpul căimăcămii lui Vogoride este numit comisar al guvernului pe lângă Banca Națională, instituție, ce se înființa atunci cu capital străin ; aceasta poate pentru ca să scape de el sau poate pentru a utiliza cunoștințele lui și spiritul său pătruns de nouătățile vremii. Acest spirit, a fost pus la contribuție ori de câte ori a fost vorba de o instituție nouă.

Dar nici căimăcămia lui Vogoride nu a durat și ceeace trebuia să fie încă dela început, s-a întâmplat acum. V. Sturza este reintegrat în postul său de President al Divanului (1858) și ca atare participă la căimăcămia de 3 alături de Ștefan Catargiu, logofătul trebilor din lăuntru și de logofătul dreptăței An. Panu, fostul director și acum ad-interim la Justiție. În căimăcămie a avut atitudinea patriotică, care i se cunoaște, când alături de el An. Panu, se opun la atitudinea legalistă de supunere la autoritatea otomană a lui Șt. Catargiu. Față de obstrucțiunea acestuia, Sturza și Panu au continuat singuri conducerea afacerilor căimăcămii, persoana lui Sturza stând înainte și prin prestigiul persoanei, cât și prin pozițiunea lui. Nu se pot enumera aci măsurile luate de ei. Suficient numai că ei au prezidat la alegerea divanului, cari a ales pe Cuza, și el, Sturza a fost acela, care a înmănat frânele puterii în mâinile noului Domn.

Nu cred ca Domnul să fi vrut să însărcineze pe A. Panu cu formarea noului guvern moldovean, precum s-a susținut, pentru că A. Panu avea idei prea îndrăznețe, cari ar fi pus de la început pe Domn în opoziție cu puterile garante ; ci trebuie să fi gândit, după cum a și lucrat, adică însărcinând pe V. Sturza cu formarea guvernului. Ministerul său a fost de scurtă durată. Dela 24 Ianuarie la 8 Martie 1859. Prima chestiune, care se pune, era aceea a bugetului. Casa statului era sleită și mijloacele de guvernare lipseau. Până la împlinirea noilor impozite trebuia să fie contractat un împrumut de 5.000.000 lei, care, dacă s-a aprobat de adunare, s-a aprobat numai condițional, ca sumele să nu meargă la cheltuelile de guvernare, ci la scopurile Unirei. Aceasta era ideea lui Panu, care ar fi vrut ca Domnul să pornească cu armata spre Muntenia ca să impună Unirea. Sturza, față de această împrejurare, care a făcut să cadă și primul minister muntean, în aceleași condițiuni, a prezentat demisiunea cabinetului. Domnitorul a primit demisiunea, însă a continuat a-i păstra stima sa pentru înțelepciunea practică ce arătase, însă de sigur și-a re-

zervat gândul de a-l folosi la ocaziunea ce știa că se va presenta.

Această ocaziune a fost înființarea Curței de Casație din 1861. Cuza în înțelegere cu C. Brăiloi au făcut numirile la noua instituție. Numirile s-au făcut observând egalitatea între cele două principate; însă pentru că Casația trebuia să fie obiect de compensații pentru decapitarea Iașilor, primul president a fost ales în persoana lui V. Sturza, ca și aceea a procurorului general în persoana lui Mihail Kogălniceanu. Kogălniceanu nu a primit. Sturza, pentru care magistratura a fost tot-deauna cariera de care a rămas legat, a primit și și-a consacrat toată activitatea pentru îndrumarea acestei noi instituții. El i-a condus primii pași sovăitori. El i-a inițiat Regulamentul ca și Buletinul. El a apărut-o contra atacurilor aduse ei, nu numai din fruntea instituției, dar și în Corpul Ponderator, din care făcea parte ca șef al magistraturei. Și chiar de la început Casația a fost ținta atacurilor, pentru că de la început (1862) a avut de judecat ca Înaltă Curte de Justiție, procesul ministerului Manolake Costake Iepureanu din 1860. Adunarea legislativă abandonase oarecum procesul, pentru că nu trimisese reprezentanți din sânul său, cari să susție acuzarea și ea a fost lăsată în seama procurorului general, care nu a pus concluzii; iar Curtea din lipsă de dovezi a achitat. Acest proces a fost începutul nenorocirilor Casației, cât și a lui Sturza, care a pus pieptul său înainte pentru a apăra instituția. Atacurile s-au manifestat, de câte ori politica aducea la bara Curței de Justiție vre-un Minister căzut de la putere.

Această împrejurare s'a arătat din nou la 1866. Atunci, când așa zișii „salvatori de la 11 Fevruarie“, cari detronaseră pe Cuza, în parte numai cu oare-care dreptate, au început o prigoană sistematică împotriva a tot ce fusese oamenii de la 2 Mai 1864. În primul rând au trimis în judecata Înaltei Curți de Justiție Ministerul N. Krețulescu. Pentru succesul acestei întreprinderi trebuia circumvenită Curtea de Casație. Un partizan aveau în persoana primului grefier G. Missail. Care mai târziu avea să fie raportor în Cameră pentru trimeterea în judecată a Min. L. Catargiu din 1875. Un altul au găsit în persoana lui Al. Papiu-Ilarian, procurorul general numit în locul lui Sc. N. Ghika și care demisionase pentru-că se simțea oarecum răspunzător de detronarea lui Cuza. De atunci au început atacurile. Ele au pornit de la micile șicane (ceasornice date îndărăt pentruca membrii să fie în întârziere; condică de prezență închisă de primul grefier; condici ținute închise în saltarul procurorului general, etc.) și până la atacurile grave aduse Curței și în cari, la fie-care moment, săgeți la adresa Primului President, ca om de regim vechi, ca și cum el Papiu, nu ar fi fost contemporan cu el (procese disciplinare în care se contesta Curței dreptul de a judeca; rostiri disprețuitoare cu spatele întors la Curte; procese în cari procurorul general dădea ordine de rearestare, deși Curtea ordonase liberarea; trimeteri în judecata de Consilieri ai Curței pentru motive imaginare) și nu

le spui pe toate pentru a nu actualiza patimile. Toate acestea au mers într'un ritm lent până la venirea în fruntea Ministerului de Justiție a lui Anton Arion, când ritmul atacurilor se precipită și cu intenția de a da lovitura de grație: modificarea Legei Curței de Casație și înlocuirea membrilor ei. Atacurile împotriva Magistraturei și Casației au fost atât de violente, încât au speriat chiar pe colegii din Minister ai Ministrului de Justiție. Min. Arion a trebuit să părăsească locul. Primul grefier e scos, însă i se dă ca compensațiune Secretariatul general al Justiției. În ajunul alegerilor din Noemvrie 1867, A. Arion este readus la Justiție și după victoria în alegeri, din nou: interpelări în Cameră; depunerea legii, care este cerută a fi cercetată cu urgență. Opoziția ia în mână apărarea Casației și guvernul a fost la două degete de cădere. Sturza în comunicate demne apără onoarea Casației și a membrilor ei. Nouă satisfacție: trecerea lui Papiu-Ilarian în Curte și retragerea proiectului de lege.

Totuș la cât-va timp după aceea, guvernul care nu cedase de cât în aparență, revine asupra măsurilor: Papiu-Ilarian este readus procuror general; patru dintre Consilieri sunt înlocuiți; iar după alte 2 luni, alți 4, cari formulară cereri de regulare la pensie pentru data când vor ieși, sunt considerați demisionați și înlocuiți.

De data aceasta V. Sturza, gășind atacul prea brutal, a reacționat. El, care răbdase de câte ori atacurile se adresase persoanei lui, nu a mai răbdat atacurile, care se aduseseră inamovibilității instituției. A înaintat Domnitorului, în mâinile căruia depusese jurământul, demisiunea sa¹⁾. Ministerul primește demi-

¹⁾ Iată textul acestei demisii:

Măria Ta,

De un an și mai bine Curtea de Casație a devenit ținta atacurilor Ministrului de Justiție, care, negreșit și-a propus a distruge aceasta salutară instituție cu care convențiunea dela Paris a fost înzestrat România și pe care țara a salutat-o ca garanția cea mai tare a despărțirii puterii judecătorești de celelalte puteri ale Statului.

În adevăr, inamovibilitatea membrilor acestui Înalt Tribunal asigurându-i o deplină independență, îl pune în stare de a se scutura de orice influență, ce patimile politice caută adesea a exercita până a face și din Justiția însăși un instrument de isbândă.

Nu-mi voi permite, Maestate, a face aici istoricul diferitelor faze ale luptei în care Curtea de Casație s'a văzut atrasă de actualul Ministru de Justiție; dară nici voi descrie șicanele și nedemnele calomnii de care Curtea a fost înăbușită una după alta; nici scandaloasa discuțiune provocată în sânul Camerei deputaților; nici reaua credință și violența comunicatelor înscrise în Monitorul Oficial și a calomnioaselor raporturi impuse Măriei Tale, toate acestea cu scop de a înjosi această supremă instituție și a o desbrăca de prestigiul și considerația datorită Înaltei sale pozițiuni. Acestea sunt astăzi acte de notorietate publică, cari au ridicat indignațiunea tuturor oamenilor de bine. Dară din nenorocire nici aceasta reprobare generală, nici demna rezistență ce a opus Curtea n'a putut slăbi tendința răsturnătoare a Domnului Ministru. Ea nu s'a oprit măcar dela energica demonstrațiune a fostului Senat în favoarea instituțiunii amenințate.

Mă voi mărgini dară a constata ca D-l Ministru gonind ținta sa în fuga mare și cu o stăruință demnă de o cauză mai nobilă, a comis de curând un act de o sumeție nespusă, destituind dela Curte 4 din colegii mei, cari nu numai nu și-au dat niciodată demisiunile, ba din contră au protestat contra interpretațiunii sforțate ce D-l Ministru și-a însușit dreptul de a da cererei, ce acești D-ni membri adresase comitetului pensiun-

siunea și cu raport motivat cere înlocuirea lui prin C. Hurmuzaki. Chestiunea, de data aceasta a făcut mare valvă și toate gazetele vremii o discută. Dacă demisia i-a fost primită, Min. Justiției a fost și el înlocuit cu un Consilier al Curții de Casație; iar după cât-va timp cade și Ministerul, care comisese greșeala de a ataca cea mai înaltă instanță a țării, tocmai în momentul când se discuta suprimarea capitulărilor cu puterile străine. Acestea cu drept cuvânt observau, că dacă ast-fel [este tratată] Justiția țării, cum mai puteau fi garantate drepturile justițiabililor străini.

Domnitorul, care nu putea manifesta ceace păstra în simțimintele lui, a arătat însă stima ce o purta lui Sturza, căutând să repare necuviința făcută, alegând pe soția lui Zulnia Sturza ca doamnă de onoare pe lângă tânăra principesă Elisabeta de curând venită în țară.

În urma demisiunii, Vasile Sturza s'a retras la Bacău unde și-a trăit restul zilelor ce mai avea de trăit și cari i-au fost scurtate de amărăciunea de a fi fost obligat să plece în aceste condițiuni, el, care ajunsese la cele mai înalte situațiuni în stat și pentru care parlamentul votase recunoștința, ca unuia ce bine meritase dela patrie. La 11 Ianuarie 1870 a încetat din viață în vârstă numai de 59 de ani și 10 luni. Parlamentul a dispus să i se facă funeralii naționale și recunoaște acum că fusese o fală a țării.

Dreptatea față de el nu se mai putea restabili. Eternitatea ștersese urma nemicnicilor omenești.

Dreptatea însă față de el o poate restabili în parte numai Magistratura.

Cele câte-va cuvinte rostite de câți-va Consilieri ai C. de Casație în câteva împrejurări solemne, nu sunt suficiente pentru cel care a fost cel dintâi și cel mai mândru dintre Primii-Președinți ai Curții de Casație.

Magistratura îi datorește Cultul amintirii lui, care zi de zi să evoace tuturor celor cari calcă în lăcașul Justiției, caracterul acestui magistrat.

Nu vorba, ci bronzul trebuie să perpetueze fața lui;

lor pentru regularea drepturilor lor eventuale la pensiuine conform legii cei vechi. Aceasta se vede recunoscută chiar de zisul comitet al pensiunilor și observate în procesul său verbal.

Inamovibilitatea odată așa sfășiată, ce mai rămâne din garanția constituțională a independenței Inaltei Curți? și responsabilitatea miniștrilor înscrise în Constituțiunea noastră nu devine o derisiune?

În această stare de lucruri în care legea însuși rămâne neputincioasă și sfărâmată de violența vârtejurilor ministeriale, nemai putând spera vre-o șansă de succes în continuarea luptei, pe de altă parte nevoind a-mi atrage acuzațiuni ca așa fi consacrat, oarecum un asemenea arbitrar prelungind în tăcere serviciul meu, vin a depune plecat în mânele Mariei-Tale demisiunea mea din funcțiunea de Prim-Președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție, ferbinte rugând-o a nu vede în franchețea acestui act alta decât îndeplinirea unei sacre datorii către Domnitor, căruia toți datorim adevărul fie el oricât de dureros.

Asemenea rog plecat pe Măria Ta să binevoiați a crede că reintrat în viața mea privată nu voi uita niciodată că Măria Voastră sunteți Suveranul, căruia am jurat credință și că voi fi pururea cu acelaș adânc respect și devotament neschimbat

Al Măriei Tale prea plecat și credincios servitor,
Vasile Sturza

Prim-Președinte al Inaltei Curți de
Casație și Justiție

(Publicată în ziarul «Teara» din 5 Octombrie 1868).

bronzul, care este simbolul firei lui. Locul lui este să stea de strajă la intrarea Casației alături de cel-alt caimacan: Buzdugan regentul, ca să fie amândoi pildă generațiilor de Magistrați, cari vor păși pragul Casației, de demnitatea la care s'a ridicat un magistrat și un om din rasa noastră.

Constantin Prodan

Procuror pe lângă Curtea de Apel
din București

P. S. — D-l Prim-Președinte al Curții de Casațiune D. Volanski cât și D-l C. Viforeanu, Procuror general al aceleiași Curți, cărora le au fost supuse rândurile de mai sus, au dat aprobațiunea lor, ideei exprimate de a se ridica un bust lui Vasile Sturza, fostul Prim-Președinte al Curții de Casație, în interiorul Palatului de Justiție din București și au autorizat pe autorul acestor rânduri să solicite tuturor magistraților din țară obolul lor pentru această lucrare.

În nădejdea că acest apel va găsi ecou în sufletele lor, căci vor înțelege sentimentele din cari a pornit această inițiativă, anunță pe această cale că se ține în serviciul acestei idei pentru a strânge sumele ce se vor trimete pe adresa sa la Palatul de Justiție, București.

C. P.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența de la 15 Octombrie 1931

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

D-r Ludovic Diehl cu Olga Buteanu

CONSTITUIREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ. — MINISTER PUBLIC. — CONSTITUIREA INSTANȚEI PENALE CHEMATĂ A JUDECA NUMAI ACȚIUNEA PRIVATĂ. — DACĂ PROCURORUL TREBUE SĂ PUNĂ CONCLUZIUNI ÎN INSTANȚĂ. — ART. 186 PR. PENALĂ ROMÂNĂ, ȘI ART. 412 ȘI 302 PR. PENALĂ ÎN VIGOARE ÎN ARDEAL.

Dispozițiunile art. 186 pr. penală română și dispozițiunile art. 412 și 302 pr. penală în vigoare în Ardeal, din cari rezultă principiul că în materie penală Tribunalul și Curtea trebuie compuse și cu reprezentantul Ministerului public, se aplică chiar și în cazul când în urma stingerei acțiunii publice instanța sesizată și cu acțiunea publică și cu cea privată, nu ar mai avea de statuat decât asupra acestei din urmă acțiuni; în acest caz însă, este suficient ca reprezentantul Ministerului public să fi fost numai în instanță ca să fi avut posibilitatea să pună concluziuni, ast-fel că neascultarea sa cu privire la acțiunea privată, sau nearătarea în hotărâre că Ministerul Public a pus concluziuni și cu privire la acțiunea privată nu poate atrage nulitatea de cât în cazul când s'ar constata că deși el a cerut aceasta, i s'a refuzat de Tribunal sau Curte.

No. 6591 Respinse după divergență recursurile făcute de d-r Ludovic Diehl și d-r Ludovic Bauer, contra deciziei cu No. 3788/335/928 din 14 Octombrie 1930 a Curții de Apel din Temeșoara S. II-a.

S'au ascultat: D-l avocat Osvald Teodorescu în susținerea motivului rămas în divergență, D-l avocat I. Periteanu în combateri și D-l Procuror Chețeanu în concluziuni puse pentru respingere.

Curtea Deliberând,

Asupra motivului III de casare, rămas în divergență, în următoarea cuprindere:

„Rea constituire a instanței cu violarea art. 412 comb. cu art. 384 al. 1 și 6 proc. pen. ard.“

Având în vedere că din dicizia supusă recursului rezultă că prin sentința cu No. 7120/927 din 2 Iulie 1926, Tribunalul Timiș-Torontal S. 1 a achitat pe dr. Ludovic Diehl și dr. Ludovic Bauer, pentru delictul de leziuni corporale grave cauzate din imprudență față de reclamanta Olga Buteanu;

Că, în apel, după ce prin decizia cu No. 3788/322/1928 din 17 Februarie 1930, rămasă definitivă, Curtea din Timișoara S. II a declarat amnistiat delictul, — a procedat apoi la judecarea cererii de despăgubiri și și prin decizia cu No. 3888/335/928 din 14 Octombrie 1930 a obligat pe inculpați să plătească reclamantei suma de 1062672 lei despăgubiri și 38940 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs se constată că la începutul ședinței în care a avut loc judecarea cererii de despăgubiri, reprezentantul ministerului public luând cuvântul a declarat că deoarece inculpații au fost amnistiați prin hotărâre rămasă definitivă și acțiunea publică a fost declarată stinsă, rolul procurorului a încetat, iar în cesțiunea despăgubirilor civile neînțelegând să pună concluziuni, prezența sa în instanță nu mai este necesară, — declararea de care Curtea a luat act și a dispus continuarea desbaterilor fără prezența procurorului.

Având în vedere că cesțiunea dedusă în divergență constă în aceea de a se ști dacă în cazul de mai sus Curtea de Apel a fost constituită cu procuror;

Considerând, în adevăr, că din art. 186 pr. penală română, precum și din art. 412 și 302 pr. penală în vigoare în Ardeal, rezultă principiul că în materie penală tribunalul și Curtea trebuie compuse, pe lângă numărul legal de judecători, și cu reprezentantul ministerului public;

Considerând că această regulă, urmează a-și avea aplicațiunea chiar în cazul când, în urma stingerii acțiunii publice, instanța sesizată și cu acțiunea publică și cu cea privată, — nu ar mai avea de statuat decât asupra acestei din urmă acțiuni;

Considerând că dacă reprezentantul ministerului public este ținut a pune concluziuni cu privire la acțiunea publică; el nu este însă obligat prin vreun text de lege ca atunci când nu este vorba decât de acțiunea privată, — care aparține părții lezate iar nu societății, — să pună neapărat concluziuni dacă nu voește a uza de acest drept al său; că, numai în cazul când procurorul ar cere, și tribunal i-ar refuzat cuvântul, ar putea constitui o nulitate.

Considerând, prin urmare, că în cazul când instanța penală nu este chemată a judeca decât acțiunea privată, este suficient ca reprezentantul Ministerului public să fi fost pus în măsură, să fi avut posibilitatea să pună concluziuni, neascultarea sa cu privire la acțiunea privată, sau neconstatarea în hotărâre că Ministerul public a pus concluziuni și cu privire la această acțiune, neputând atrage nulitatea decât în cazul când s'ar constata că deși el a cerut aceasta, i s'a refuzat de tribunal.

Considerând așa dar că întrucât în speță este constatat că reprezentantul ministerului public a fost prezent la începerea desbaterilor și a fost pus în măsură a pune concluziuni, însă a declarat că nu înțelege să uzeze de acest drept cu privire la despăgubirile pretinse de recurentă, cerințele legii au fost satis-

făcute, așa că motivul III de casare rămas în divergență urmează să fie respins ca nefondat.

Că, din moment ce toate celelalte motive formulate de recurenții dr. Ludovic Diehl și dr. Ludovic Bauer au fost respinse de completul ordinar al acestei secțiuni prin decizia cu No. 5527 din 8 Iulie 1931, urmează în consecință ca recursurile acestora să fie respinse.

Pentru aceste motive respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. V-a

Audiența de la 7 Octombrie 1931

Președinția D-lui Pandelescu Theodorescu, Consilier

Elena și Ilie Grigorescu cu Soc. „Creditul Minier“

PROPRIETATE. — DREPT DE. — PĂMÂNT. — EXPRESIUNEA DE „TEREN“. — DACĂ CUPRINDE IDEA DE PROPRIETATE ATÂT ASUPRA SUPRAFETEI CAT ȘI A SUBFETEI PĂMÂNTULUI. — ART. 489 COD CIVIL.

VÂNZARE. — TEREN. — INDIVIDUALIZAREA LUI PRIN ARĂTAREA SUPRAFETEI. — DACĂ IMPLICĂ VÂNZAREA NUMAI A SUPRAFETEI. — ART. 489 ȘI 1294 COD CIVIL.

VÂNZARE.—ARĂTAREA IN ACT. A TITLURILOR DE PROPRIETATE. —DACĂ IMPLICĂ CUNOAȘTEREA LOR ȘI A SARCINILOR CE DERIVĂ DIN ELE DE CĂTRE CUMPĂRĂTOR. ART. 1294 ȘI 1349 COD CIVIL.

PROPRIETATE. — SUBSOL. — DACĂ APARTINE STATULUI — SARCINI CARE GREVEAZĂ SUBSOLUL. — NEDECLARAREA LOR. — ART. 19 DIN CONSTITUȚIE. — ART. 1349 COD CIVIL. — ART. 46 DIN LEGEA MINELOR.

1°. Nu numai că prin nici o definiție juridică nu se dă expresiunii de „teren“ înțelesul de coaje a pământului sau de exclusivă suprafață, dar încă art 489 cod. civil prin dispozițiunile sale vine să întărească tocmai ideia contrară, când arată că proprietatea pământului cuprinde în sine proprietatea suprafeței și a „subfeței“ lui.

2°. Din faptul că într'un act de vânzare terenul vândut se individualizează și se limitează prin arătarea dimensiunilor în „suprafață de“ nu poate să rezulte intențiunea părților de a vinde numai suprafață, de oarece când pământul face obiectul unui act de vânzare întotdeauna este determinat numai prin măsurarea lui în suprafață, iar nu și în adâncime și măsurătoarea este totdeauna indicată în metri liniari sau pătrați, iar nu în metri cubi după cum ar urma să se facă dacă s'ar admite cu determinarea în act numai a suprafeței terenului ar implica și că vânzarea cuprinde numai suprafața iar nu și subsolul terenului.

3°. Faptul că într'un contract de vânzare s'a indicat de vânzători actele pe bază cărora stăpânesc terenul ce-l vând, nu face să rezulte prezumția că aceste acte au fost cunoscute cumpărătorului și deci nici sarcinile cari în virtutea acelor acte grevează terenul vândut, din moment ce ele nu au fost anume declarate în act, ast-fel după cum cere art. 1312 și 1337 cod. civil.

4°. Potrivit art. 19 din Constituție, sunt pro-

prietatea Statului numai zăcămintele miniere și bogățiile de orice natură ale subsolului, iar nu subsolul însuși și legea Minelor care vine să facă aplicarea acestui principiu constituțional, nu numai că stabilește o serie de condițiuni și măsuri prealabile pentru a se putea ajunge la exploatarea subsolului unui teren, dar încă dă drept proprietarului terenului de a participa la capitalul aferent exploatarei, ori cui s'ar atribui concesiunea; ast-fel că din cuprinsul acestor texte nu se poate trage concluzia că subsolul sub întreg teritoriul țării aparținând Statului, fără nici o rezervă sau distincțiune, constituie prin aceasta o servitute legală care apăsând orice teren, nearătarea sarcinilor cari grevează subsolul, nu ar mai putea expune pe vânzător la acțiunea în rezeliere pe care art. 1349 o acorda cumpărătorului, pentru cazul când află că imobilul vândut este grevat de servituți neaparente și nedeclarate.

No. 229. — Respins ca nefondat apelul făcut de soții Elena și Ilie Grigorescu în contra sentinței cu No. 719/929 la Tribunalul Prahova S. I-a în proces cu Soc. Creditul Minier.

S'au ascultat D-nii avocați A. Bentoiu și V. Toncescu pentru apelanți și G. Buzoianu și Istrati Mircescu pentru Soc. interesată.

Curtea,

Asupra apelului de față făcut de către Elena I' Grigorescu și Ilie Grigorescu, personal și ca soț pentru autorizare, în contra Sentinței civile cu No. 719/1929 a Tribunalului Prahova Secția I, prin care s'a admis acțiunea intentată de către Societatea Anonimă „Creditul Minier“ s'a declarat reziliat angajamentul provizoriu de vânzare intervenit între această reclamantă și pârâții soții Grigorescu la 7 Februarie 1929 și au fost obligați aceștia ca în mod solidar să restituie reclamantei suma de 500.000 lei pe care au primit-o ca parte din preț, respingându-se în acelaș timp ca nefundată cererea reconvențională a pârâților.

Având în vedere actele de la dosar, susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele;

La 7 Februarie 1929 intervine o convențiune intitulată „Act de vânzare“ între apelanții Ilie și Elena Grigorescu ca vânzători și Societatea Creditul Minier ca cumpărătoare, prin care se stipulează că soții Ilie și Elena Grigorescu vând societății Creditul Minier 100 hectare teren pe moșia Buda-Aricești Județul Prahova.

În act se specifică că terenul se vinde liber de orice sarcini sau servituți de orice natură și vânzătorii se obligă a obține și dovedi radierea tuturor sarcinilor existente, îndatorindu-se ca până la 1 Martie 1929 să depună la societatea cumpărătoare actele de proprietate atât ale lor cât și ale autorilor lor, certificatele de sarcini și hotărârile instanțelor de expropriere. Deasemenea potrivit actului, până la 15 Martie 1929, vânzătorii trebuiau să mai producă și dovada neexercitării drepturilor de preemțiune al Casei Centrale a Improprietărilor. Actul de vânzare urma să fie autentificat la 1 Mai 1929 când trebuia să se întocmească și un plan al celor 100 hectare cari formau obiectul vânzării.

Prețul vânzării stabilit de părți este de 7.750.000 lei socotit a lei 7,75 de metru patrat, din care 500.000 lei au fost plătiți vânzătorilor la 7 Februarie 1929, când

s'a încheiat actul, restul urmând a fi plătit în alte șase rate până la 1 Februarie 1930.

La 19 Februarie 1929 soții Grigorescu în executarea dispozițiilor art. din această convenție, depun la sediul societății „Creditul Minier“ actele lor de proprietate și anume: actul de vânzare autentificat de Tribunalul Roman la No. 1917/924 și transcris la Tribunalul Prahova sub No. 6349/924 precum și actul adițional autentificat de Tribunalul Roman la No. 047/9283 și transcris la Tribunalul Prahova sub No. 10931/928.

Cercetând aceste acte societatea Creditul Minier constată că autoarea soților Grigorescu, vânzătoarea Ecaterina Șerban Cantacuzino nu transmisese acestora decât numai un drept asupra suprafeței (solului) terenului, căci în ce privește subsolul și-l rezerva sieși, obligând pe cumpărătorul Grigorescu să execute toate obligațiunile pe cari dânsa și le-a luat în actul de vânzare încheiat cu obștea Progresul Plugarului și autentificat de Tribunalul Roman sub No. 1831/924.

Față de aceste acte, societatea Creditul Minier, prin scrisoarea din 20 Februarie 1929, pentru a fi mai bine edificată asupra situației juridice a terenului ce cumpără, cere soților Grigorescu să-i trimită mai multe acte printre cari: actul de partaj Cantacuzino; hotărârile comitetului Agrar privitor la coordonarea Cantacuzino; actul de vânzare cu Obștea Plugarul; actul de ipotecă cu Banca Urbană București; dovada radierei privilegiului rezervat de Ecaterina Cantacuzino prin actul autentificat de tribunalul Roman la No. 3047/928.

Între timp, soții Grigorescu depunând la societatea Creditul Minier și actele de constituire ale societăților „Sospiro“ și „Drăgăneasa“, intimata prin scrisoarea din 25 Februarie 1929 comunică soților Grigorescu că întrucât din actele pe cari le-au depus, rezultă că asupra subsolului porțiunii vândute, autorii lor și-au rezervat dreptul de exploatare și că există între altele și sarcina concesiunii pe care o deține societatea „Sospiro“, nu mai poate menține convenția de vânzare decât dacă autorii soților Grigorescu și societatea „Sospiro“ ar renunța la concesiune.

La data când societatea Creditul Minier adresa scrisoarea de mai sus soților Grigorescu, aceștia depuneau la societate și actul intervenit între autorii lor Ecaterina Cantacuzino și Obștea „Progresul Plugarului“, act pe care societatea examinându-l, constată că din cuprinsul lui rezultă și mai accentuat dreptul necondiționat rezervat asupra exploatarei subsolului de către moștenitorii Cantacuzino.

Față de această situație, Societatea Creditul Minier, notifică soților Grigorescu la 6 Martie 1929, că întrucât nu au putut fi în măsură de a-i prezenta din partea autorilor lor și a Societății Sospiro, dovada de renunțare la exploatarea subsolului și a celorlalte drepturi în legătură cu aceasta, se vede silită a se considera delegată de orice obligație decurgând din actul de vânzare pe cari l-au încheiat și pe care-l consideră reziliat din culpa soților Grigorescu, cerându-le în acelaș timp restituirea sumei de 500.000 lei pe care au primit-o din preț.

La 7 Martie 1929 soții Grigorescu răspunzând Societății Creditul Minier la scrisoarea acesteia din 25 Februarie, îi arată că prin actul de vânzare ce a intervenit între dânsii au înțeles să garanteze de evicțiune numai proprietatea suprafeței, întrucât „subsolul celor 100 hectare nu a făcut obiectul vânzării, vânzarea purtând numai asupra „suprafeței“ celor 100 hectare din moșia Buda și în consecință declară că nu poate fi de acord cu afirmația Societății că vânzarea nu se poate menține decât numai în cazul când Societatea „Sospiro“ ar renunța la concesiune.

Văzând acest răspuns Societatea Creditul Minier notifică din nou la 18 Martie soților Grigorescu arătându-le că față de drepturile reale cari grevează atât subsolul cât și solul terenului vândut nu poate decât să considere angajamentul ca reziliat din culpa lor și i invită ca neîntârziat să i restituie suma de 500.000 lei. Totdeodată Societatea Creditul Minier considerând că nici situația întinderii deținută de soții Grigorescu față de autoarea lor Ecaterina Cantacuzino nu era lichidată, se vede silită să intente, înaintea Tribunalului de Prahova, o acțiune în privința soților Grigorescu prin care cere ca pedeoparte să se pronunțe rezilierea angajamentului de vânzare a celor 100 hectare, iar pe de altă parte soții Grigorescu să fie obligați a-i restituie suma de lei 500 000 primită ca cont din prețul întinderii vândute, arătând ca motiv al acestei acțiuni faptul că vânzătorii n'au predat terenul vândut liber de orice sarcini, așa cum s'au obligat, întrucât nici ei nu stăpânesc decât suprafața și chiar și aceia cu îngrădirile rezultând din actul de vânzare dintre ei și foștii proprietari, moștenitorii Cantacuzino, iar din subsol nu posedă nimic, fiindcă este concesionat și consolidat de foștii proprietari Societății Sospiro, precum și faptul că autoarea pârâților păstrându-și cota intangibilă în moșia Miclăușani, Societatea Creditul Minier poate fi oricând expusă prin expropriere în suprafața cumpărată.

La acțiunea intentată de către Societatea Creditul Minier, pârâții soții Grigorescu răspund printr'o cerere reconvențională prin care cere ca societatea reclamantă să fie obligată a executa obligațiunile luate prin actul de vânzare din 7 Februarie 1929, iar hotărârea ce se va pronunța să fie loc de act de vânzare.

Acțiunea Creditului Minier și cererea reconvențională a pârâților soții Grigorescu venind spre judecată înaintea Tribunalului Prahova S. I. sunt soluționate de acest Tribunal prin Sentința cu No. 719 pronunțată în ziua de 20 Decembrie 1929, care admite în totul acțiunea intentată de „Creditul Minier“, declară reziliat angajamentul provizoriu de vânzare intervenit între reclamanta societate „Creditul Minier“ și pârâții Grigorescu pe cari îi obligă în mod solidar să restituie reclamantei suma de 500.000 lei primită ca parte din preț și respinge ca nefondată cererea reconvențională a soților Grigorescu.

Această sentință este atacată de pârâții soții Elena și Ilie Grigorescu prin apelul de față pe care Curtea este chemată astăzi al soluționa.

Având în vedere că din cuprinsul și modul de redactare al convențiunii din 7 Februarie 1929 intitulată „Act de vânzare“ rezultă lămurit că între părțile litigante a intervenit un contract definitiv de vânzare prin care soții Grigorescu „vând“ Societății Creditul Minier care „cumpără“ 100 hectare teren pe moșia Buda Aricești Județul Prahova, cu prețul vânzării de 7,75% metrul pătrat adică în total lei 7.750 000 din care lei 500.000 s'a plătit la facerea acestui act și că tot „de la data prezentului act cumpărătorească intră în stăpânirea terenului vândut“, astfel că din acest punct de vedere prima instanță greșește când prin considerentele hotărârei sale califică actul intervenit între părți ca un act cu caracter provizoriu, iar nu așa cum este în realitate un act definitiv de vânzare.

Având în vedere că cu privire la incidentul de timbru ridicat la prima instanță și asupra căruia apelanții au făcut un motiv de apel arătând că Tribunalul a omis a-l lua în considerațiune, prin concluziile orale nu l-au mai susținut, astfel că Curtea urmează a trece la examinarea celorlalte motive de apel, cari privesc însuși fondul procesului;

Având în vedere că apelanții susțin că greșit prima instanță a admis acțiunea societății reclamante, pe

temeiul art. 1312, 1325, 1327 și urm. și a art. 1347 și 1349 din codul civil privitoare la răspunderea vânzătorului de evicțiunea lucrului vândut, aceste texte neputând avea aplicațiunea în speță, deoarece dânșii au vândut societății Creditul Minier numai suprafața terenului celor 100 hectare, iar nu și subsolul, iar în cazul limitat astfel al obiectului actului de vânzare nu li se poate imputa nici o neexecutare de obligații, căci toate obiecțiunile intimitei cu privire la drepturile reale cari grevează terenul vândut privesc numai *subsolul* — or aceasta, susțin apelanții, nu a făcut obiectul contractului de vânzare.

Având în vedere că apelanții își sprijină această apărare motivând în primul rând că din chiar expresiile întrebunțate în actul de vânzare precum: „vând teren“, „întinderea vândută“, „suprafața de...“, rezultă lămurit că în intenția lor (a vânzătorilor) a fost ca să vândă numai *suprafața fără subsol* și cumpărătorii au înțeles tot numai *suprafața fără subsol* să cumpere iară nu după cum susțin acum și după cum greșit interpretează și Tribunalul actul de vânzare când zice că s'a vândut teren întreg, sol, subsol și coloana de aer de deasupra solului.

Considerând că prin nici o definiție juridică nu se dă expresiunii de „teren“ pe care și părțile din acest proces au întrebunțat-o în actul lor de vânzare, înțelesul de coaje a pământului sau de exclusivă suprafață așa după cum susțin apelanții, ci din contră dispozițiunile art. 489 cod. civil vin să întărească tocmai contrariul, când arată că proprietatea pământului cuprinde în sine proprietatea suprafeței și a *subfeței* lui, astfel că în lipsă de o anume specificare vânzarea unui teren cuprinde transmisiunea proprietății fără rezervă *sol și subsol*.

Considerând că deasemenea, prin faptul că în actul de vânzare terenul vândut se individualizează și se limitează prin arătarea dimensiunilor în „*suprafața de*“, nu face să rezulte că părțile au înțeles să vândă numai suprafața, deoarece când pământul face obiectul unui act de vânzare, întotdeauna este determinat numai prin măsurarea lui în suprafață, iar nu și în adâncime și măsurătoarea este indicată în metri liniari sau pătrați, iar nu în metri cubi, după cum ar urma să se facă, dacă s'ar admite susținerile apelanților că determinarea în act numai a suprafeței terenului, implică și că vânzarea cuprinde numai suprafața iar nu și subsolul aceluia teren.

Având în vedere că apelanții în dezvoltarea ideii că dânșii nu au putut înțelege să vândă și subsolul și că societatea intimată a înțeles și ea să cumpere numai suprafața, arată că în actul de vânzare se spun precis că ei vând proprietatea lor cum o stăpânesc în baza actelor de vânzare autentificate de Tribunalul Roman la No. 1917/924 și 3047/928 și transcrise sub No. 6349/924 și 10931/928, deci au vândut exact ceea ce au cumpărat și ei terenul fără subsol.

Considerând că din faptul că într'un contract de vânzare s'au indicat de către vânzătorii actele pe baza cărora stăpânesc terenul ce-l vând, nu poate să rezulte prezumția că ele au fost cunoscute cumpărătorului și deci nici sarcinele cari în virtutea acelor acte grevează terenul vândut, din moment ce sarcinele nu au fost anume declarate în act astfel după cum cere art. 1312 și 1337 cod civil.

Având în vedere că în speță nu numai că actul de vânzare nu enunță nicăeri că Societatea „Creditul Minier“ cunoaște sarcinele care rezultau din actele de vânzare arătate de vânzătorii dar încă din cuprinsul art. 7 din contract care prevede că vânzătorii „vor depune la societatea cumpărătoare, anterior ratei a

doua din preț, actele de proprietate ale lor și autorilor lor" rezultă tocmai contrariul.

Având în vedere deasemenea că aceasta reese și din corespondența care a urmat după încheierea contractului de vânzare de care s'a vorbit mai sus în expunerea faptelor acestui proces, unde se vede că abia la 19 Februarie 1929 — deci posterior acestui act — s'a prezentat cumpărătoarei o parte din acte, iar restul tocmai la 25 Februarioe 1929.

Având în vedere că apoi dispozițiunile art. 6 din contract cari prevăd că „terenul se vinde liber de orice sarcini sau servituți de orice natură” arată că enunțarea actelor nu înseamnă nici-o cunoaștere a lor și deci nici a sarcinilor cari derivă dintr'însele de către cumpărătoare.

Că deci pentru toate aceste considerațiuni apărarea pe care o fac reclamantii când susțin că din însuși cuprinsul actului de vânzare rezultă că în intenția părților contractante a fost ca să se vândă și să se cumpere numai suprața terenului de 100 de hectare, iar nu și subsolul, apare cu totul ca nefundată și prin urmare cată a fi înlăturată de Curte.

Având în vedere că în ce privește existența în fapt a sarcinilor asupra terenului cumpărat de intimată discuție nu poate fi, deoarece din actele depuse la dosar și de cari s'a vorbit mai sus, reese că soții Grigorescu nu au decât un drept asupra suprafeței, căci în ce privește subsolul, petrolul este concesionat. Societății Sospiro care și-a consolidat concesiuinea.

Având în vedere că abstracție făcând de subsolul terenului vândut, din acte rezultă că chiar și suprafața este atinsă de sarcini și nu aparține în deplină folosință soților Grigorescu căci din cuprinsul art. 3 al convenției încheiate între Soc. „Drăgăneasa” și Societatea „Sospiro”, autentificată de Tribunalul Ilfov la No. 10753 din 30 Aprilie 1920 rezultă că Societatea Sospiro are dreptul de a uza nestingerită de suprața domeniilor în scopul lucrărilor directe și indirecte necesitate de exercitarea drepturilor de explorare și exploatare acordate prin convențiune, putând instala conducte, parcuri de rezervoare etc, și construi rafinării

Având în vedere că existența acestor sarcini sunt cu atât mai mult prejudiciabile pentru societatea cumpărătoare „Creditul Minier” cu cât această societate fiind o societate pentru exploatarea petrolului nu poate înțelege decât ca terenul pe care l' a cumpărat să fie absolut liber de sarcini încât să poată să dispună de el netulburată și neconcurată de nimeni.

Având în vedere că apelanții în apărarea tezei susținută de dânșii că actul de vânzare pe care l' au încheiat cu societatea intimată nu putea avea alt obiect decât numai suprafața terenului, mai invoacă și dispozițiunile art. 19 din Constituție și 46 din legea Minelor, potrivit cărora — argumentează apelanții — noțiunea de proprietate din art. 489 cod civil fiind îngrădită și modificată, subsolul formează astăzi o proprietate distinctă care aparține Statului, astfel că nu au putea a l' transmite Societății Creditul Minier, chiar dacă nu ar fi fost reținut de autoarea lor.

Având în vedere că, mai adaugă apelanții, că din cauza așezării naturale a acestor două obiecte, drepturile asupra lor nu se pot exercita decât la suprafață, astfel că stânjenirea pe care o suportă din această cauză suprafața constituie o servitute legală și naturală care deci nu intră în cadrul art. 1349 c. civ. pentru a îndritui pe societatea cumpărătoare să ceară rezilierea vânzării.

Considerând că nici un text din Constituție nu atribuie Statului proprietatea subsolului, iar art. 19 invocată de apelanți declară că sunt proprietatea statului

numai zăcămintele miniere și bogățiile de orice natură ale subsolului iar nu subsolul însuși, și legea Minelor care vine să facă aplicarea acestui principiu constituțional nu numai că stabilește o serie de condițiuni și măsuri prealabile pentru a se putea ajunge la exploatarea subsolului unui teren, dar încă dă drept proprietarului terenului de a participa la capitalul aferent exploatărei, oricui s'ar atribui concesiuinea.

Că deci din cuprinsul dispozițiunilor art. 19 din Constituție șilale legii Minelor nu se poate trage concluzia voită de apelanți că subsolul sub întreg teritoriul țării aparținând Statului fără nici-o rezervă sau distincțiune, constituie prin aceasta o servitute legală care apasă orice teren, astfel că nearătarea sarcinilor care grevează subsolul, nu ar mai putea expune pe vânzători la acțiunea în reziliere pe care art. 1349 o acordă cumpărătorului pentru caz când află că imobilul vândut este grevat de servituți neaparente și nedecarate.

Având în vedere că în speță mai ales interesul societății cumpărătoare „Creditul Minier” era cu atât mai mare ca subsolul celor 100 hectare teren pe care le-a cumpărat să nu fie grevat de sarcini cu cât, ea însăși fiind o societate petroliferă, putea dânsa să solicite permisul de exploatare, pentru ca în caz de reușită să devină concesionara exploatărei.

Având în vedere că în subsidiar apelanții au cerut proba cu martori pentru ca să facă dovada că anterior vânzării au adus la cunoștința societății cumpărătoare sarcinele cari grevează terenul.

Având în vedere că acest probatoriu nu numai că nu a fost cerut prin apel astfel cum prescrie art. 33 din legea accelerării judecăților și nici măcar în urmă solicitării lui nu completează apelul la prima zi de înfațșare așa după cum cere art. 37, dar încă această probă urmează să fie respinsă și pentru motivul că prin ea se tinde a se dovedi peste dispozițiunile actului scris de vânzare, cari stabilesc precis că imobilul se vinde liber de orice sarcini și că titlurile vânzătorilor se vor depune posterior la societate; Că această probă mai este încă confrazisă de chiar soții Grigorescu prin scrisoarea lor cu data de 19 Februarie 1929, din care rezultă recunoașterea că titlurile lor au fost depuse ulterior, astfel că și din acest punct de vedere administrarea ei are a fi refuzată de Curte.

Că deci față de toate aceste considerațiuni apelul soților Ilie și Elena Grigorescu apare cu totul nefundat astfel că urmează a fi respins și prin consecință sentința primei instanțe care admite acțiunea societății „Creditul Minier”, are a fi confirmată.

Apreciind asupra cheltueleur de judecată Curtea le fixează la suma de 3000 (trei mii) lei pe care apelanții urmează a o plăti societății intimată.

Pentru aceste motive redactate de D-I consilier *Siliu Rădulescu* respinge.

Semnați: *Pandele Theodorescu, I. A. Floareș, S. Rădulescu.*

A apărut: **Codul Legislației Silvice** adnotat și comentat de **Const. Gr. C. Zotta**, Doctor în drept, Judecător de instrucție cu gradul de președinte la Trib. Râmnicul-Sărat și **V. I. Harnagea**, Inginer șef silvic, Râmnicul-Sărat.

Cuprinzând:

Codul silvic din 1910 cu modificările la zi și legile: pășunelor comunale, exproprierei pădurilor, regimul apelor, regulamentul serviciului silvic exterior și al Eforiei Spitalelor civile, Organizarea învățământului și corpului silvic și restul legislației în vigoare cu toate modificările. Toate adnotate cu doctrina și jurisprudența la zi, circulari, decizii, expuneri de motive, debateri parlamentare, indexe alfabetic, table de materii analitice și cronologice.

Râmnicul-Sărat — Tipografia „Națională” St. Macovei & N. Ionescu